

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Juris Canonici A. R.P. Paulo Laymanno Societatis Jesu Theologo SS.
Canonum In Alma, Catholica, Et Episcopali Universitate Dilingana
Professore Qvondam Ordinario, Prælectionibus Academicis Illustrati

Laymann, Paul

Dilingæ, 1673

Capitvlvm II. Cùm sicut.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62587](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62587)

CAPITVLVM I.

Constitutis.

PARAPHRASIS.

Prior & Canonici de Guiseburch coram iudicibus delegatis agebant contra Præpositum de Berillo, super possessione Ecclesiæ de Lamento, & quia Præpositus contumax fuerat, Prior missus est in possessionem Ecclesiæ, Custodiæ causa, cum autem intra annum Præpositus cautionem non obtulerit de parendo iuri (licet voluntatem offerendi habuerit, & pars altera recipere parata fuerit.) Alexander III. decernit, ut post lapsum anni, veram possessionem Ecclesiæ Prior absque contradictione retineat, salvo jure proprietatis, si super ea Præpositus actionem intentare voluerit.

SUMMARIUM.

1. *Propter contumaciam Rei potest fieri missio in possessionem, etiam in iuribus spiritualibus, nisi agatur de jure beneficii.*
2. *Ad pœnam contumaciæ declinandam, non sufficit habuisse voluntatem tantum cautionem præstandi de parendo iuri, si in effectu præstita ea non fuit, modo facultas non desit eam præstandi.*

Nota I. Etiam in iuribus spiritualibus, videlicet si agatur de jure subiectionis, jure patronatus, jure inventandi, aut de Ecclesia, propter contumaciam Rei, missio fieri potest in possessionem, ut hic, & c. seq. Excipe nisi agatur de jure beneficii, c. i. h. p. in 6. ubi plenè explicabimus.

Nota II. Non sufficit ad pœnam contumaciæ declinandam, quòd aliquis habuerit voluntatem præstandi cautionem de parendo iuri, si in effectu non præstitit, nam ubi factum requiritur, voluntas faciendi non sufficit, etiam ad pœnam declinandam, intelligi tamen id debet, dummodò facultas voluntatem implendi, vide-

licet cautionem præstandi non desit, iuxta gloss. hic verb. Parati. & gl. in cap. Non satis. 14. dist. 86. Nam voluntas pro facto reputatur, ubi factum excludit necessitas seu necessarium impedimentum, teste S. Bernardo Epist. 77. ad Hugonem de S. Victore. Deinde limitari debet, nisi per partem adversariam steterit, quo minus cautio recipere- tur, nisi constat ex hoc cap. verb. Parati. in fine gl. quid autem dicendum sit, si per judicem stet, dicitur c. seq.

CAPITVLVM II.

Cum sicut.

PARAPHRASIS.

Inter Abbatissam & Conuentum de SS. Trinitate, ex una parte, & Subdecanum ex altera parte erat controversia super quadam Ecclesia, ea à sede Apostolica tribus iudicibus delegata fuit, qui Moniales, ob contumaciam Subdecani, miserunt in possessionem rei petitiæ, causa custodiæ, quod cum intellexisset Subdecanus, accessit ad unum delegatorem (nam alter eorum mortuus, tertius autem absens erat) eiq; oblatâ cautione, petiuit in possessionem restitui, sed obtinere id non potuit, hoc intellecto respondit Clemens III. Non obstante, quòd interim annus elapsus sit, Subdecanum receptâ ab ipso cautione de parendo iuri, in possessionem restituendû esse, si per ipsum non steterit, quo minus intra annum cautionem dederit, possessionemque receperit.

SUMMARIUM.

1. *Qui contumax prius missionem in rem custodia causa passus fuit, si postmodum intra annum cautionem de parendo iuri obtulerit, ac per eum non stet, quo minus hæc recipiatur, post eam præstitam restituendus est.*
2. *Sufficit autem cautionem hanc offerri persona honesta, si nec iudici ea offerri possit, nec parti.*

Nota

1 Nota I. Si Reus contumax passus missio-
nem in rem Custodiæ causa factam, in-
tra annum cautionem offerat iudici, isque
recipere nolit, non amittit post anni lapsum
veram possessionem, ideòque restituendus
est post præstitam cautionem, si enim per
me non stat, quo minus faciam quod debedo,
non est mihi imputandum, ait *gl. hic, verb.*
Non steterit, arg. c. Plerumque. 23. de Rescript.
& habetur expressius in *Reg. 41. sexti*: im-
putari non debet ei per quem non stat, si
non faciat, quod per eum fuerat faciendum.

Obiicies. Iudex iste delegatus sine col-
legis suis non poterat recipere cautionem
à Reo. *c. Causam. 16. & c. penult. de offic. de-
legat.* igitur debebat Reus iudicem Ordina-
rium adire, iuxta *c. Pastoralis 11. §. Præter-
ea. de officio Ordinarij*, vel ipsi Actori alte-
rius personæ honestæ cautionem offerre
de patendo iuri, iuxta doctrinam *gl. in c. præ-
ced. verb. Parati.* Vbi ait, si non potest iudex
haberi, cautio præstetur parti, si autem neu-
ter potest inveniri, præstabitur alteri perso-
næ honestæ, quæ recipiat cautionem no-
mine adversarij. Resp. Verum est, quòd
cautionem iste delegatus recipere non po-
tuerit tanquam iudex, si (uti videtur) abs-
que clausula *se non omnes*, delegatio facta
fuerat, nihilominus cautio ipsi offerri po-
tuit, ut eam reciperet tanquam persona ho-
norata, & quæ versata sit in ista causa; quam-
obrem postquam recipere delegatus recu-
savit, obligationi satisfecisse censetur Reus,
neque opus est, ut vel iudicem ordinarium,
vel personam aliam super ea re accedat, uti
hic docet *Pañorm. n. 5. Imola n. 5.* Cùm e-
nim dantur in iure plura remedia, in arbi-
trio cuiusque est, quoniam uti malit, uti do-
cent *DD. in l. penult. ff. Ad legem Aquiliam.*

CAPITVLVM III.

Cùm venissent.

PARAPHRASIS.

Controversiam quam Abbas sancti Angeli
super quadam possessione cum P. Gal. ha-
bebat, Legatus Apostolicus quibusdā dele-

gavit, ut eam secundum jus commune,
& consuetudinem Prouinciæ desinirent,
sed cùm iudices tantum secundum jus pro-
cedere vellent, Petrus ad Pontificem ap-
pellauit, ipsi autem nihilominus proceden-
tes Abbatem in possessionem rerum petita-
rum miserunt, custodiæ causa, ita ut si intra
annum & diem præstaret cautionem si-
stendi se iudicio, & pro expensis parti ad-
versariæ 30. argenti libras præstaret, pos-
sessionem reciperet. Cùm autem priore
legato discedente, alius Prouinciæ in-
gressus esset; Petrus cautionem sistendi se
iudicio coram altero Legato obtulit, præ-
ratus etiam expensas præstare, quæ tamen
ut ipse dicebat, sex librarum summam non
excederent, Abbas verò 30. postulauit;
hoc intellecto Innocentius III. Rescripsit
Petrum reducendum esse in possessionem
præstitæ cautione, ad expensas autem con-
demnandum non esse, si consuetudo quæ
ipse allegat laudabilis sit, quia tunc ratio-
nabiliter appellauit. Si autem laudabilis
non est, ideòque friuolè appellauit, tunc ad
eas expensas condemnatur, quas idcirco
Abbatem constat necessarias in lite fecisse.

SUMMARIVM.

1. Reo contra processum iudicis appellante, in
possessionem custodia causa mitti potest A-
ctor, si friuola iudici videatur illius ap-
pellatio, qui tamen iterum oblata postmo-
dum cautione restitui debet si appellatio
appareat fuisse rationabilis.
2. Ad expensas parti aduersaria soluendas con-
demnari potest contumax, quas jurat illa
ob contumaciam Reus se facere debuisse.

1 Nota I. Jus interdum sumitur strictè,
ut idem sit quod lex, & species opposi-
ta consuetudini, interdum verò accipitur la-
tius, prout est genus ad jus scriptum, & non
scriptum, quæ est consuetudo.

2 Nota II. Si Reus contra iudicis proces-
sum appellans recedat, iudex autem appel-
lationem friuolam existimet, tum actorem
in possessionem rerum petitarum mittere po-
test; verum si postea iudicetur appellationem
irrationabilem non fuisse, possessio præstitæ
cau-